

POSTANOWIENIE

7 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

na posiedzeniu niejawnym 7 lipca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K.M. i A.M.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 15 maja 2025 r., I ACa 3028/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Banku spółki akcyjnej w W. na rzecz K.M. i A.M. kwoty po 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty;**
- 3. nakazuje zwrot z kasy Sądu Apelacyjnego w Łodzi na rzecz Banku spółki akcyjnej w W. kwoty 7695 (siedem tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt pięć) złotych tytułem części opłaty kasacyjnej.**

(K.W.)

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 15 maja 2025 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację Banku1 spółki akcyjnej w W. od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu z 1 sierpnia

2023 r. w sprawie z powództwa K.M. i A.M. o ustalenie i zapłatę oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona pozwana, wskazując na naruszenie art. 385¹ § 1 k.c.; art. 385¹ § 1 i 3 k.c. oraz art. 385² k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej: „dyrektywa 93/13”); art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 65 § 1 i 2 k.c., art. 56 k.c. w zw. z art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe, stosowanego na zasadzie *analogii legis* art. 56 k.c. w zw. z art. 358 § 2 k.c. oraz art. 56 k.c. w zw. z art. 783 k.p.c., art. 798¹ k.p.c., art. 1024 § 3 k.p.c., art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym, art. 35 ust. 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu, art. 31a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, art. 137a z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (dalej „pr.bank.”), art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, art. 3 ust. 2 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, art. 251 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, art. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej, art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, art. 104 ust. 12 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, art. 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, art. 8 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o funduszu kolejowym, art. 17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2014 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, art. 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe oraz w zw. z nieobowiązującymi: art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (wersja obowiązująca od lutego 2006 r.) oraz z § 2 i § 4 uchwały Rady Ministrów w sprawie ustalania kursów walut obcych w złotych do wszystkich rozliczeń związanych z obrotami płatniczymi i handlowymi z zagranicą; art. 69 ust. 3 pr.bank. w zw. art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 358 § 2 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 58 § 1 i 3 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 i § 2 k.c. oraz w zw. z art. 6 ust. 1

dyrektywy 93/13; art. 410 § 1 i 2 w zw. z art. 405 k.c.; art. 405 w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c.; art. 410 w zw. z art. 405 i art. 385¹ § 1 i 2 k.c. oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13, a także art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Podał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne i potrzeba wyjaśnienia:

- czy na etapie oceny możliwości obowiązywania umowy po usunięciu postanowienia abuzywnego, tj. na etapie poprzedzającym etap zastępowania postanowienia abuzywnego przepisem dyspozytywnym, dopuszczalne jest ustalenie treści umowy, w zakresie który był regulowany przez abuzywną normę, na podstawie podanych w skardze przepisów, z których na zasadzie analogii *iuris* lub analogii *legis* wynika, że w polskim prawie obowiązuje generalna norma, zgodnie z którą wartość waluty obcej określa się według kursu średniego NBP;

- czy oceniając możliwości obowiązywania umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego, po usunięciu postanowienia abuzywnego zgodnie z prawem krajowym, należy brać pod uwagę stan prawny z dnia zawarcia umowy, z dnia powstania sporu czy z dnia orzekania;

- czy jeżeli bez abuzywnego postanowienia umowa kredytu indeksowanego do CHF nie może obowiązywać, to dochodzi do automatycznej jego substytucji normą dyspozytywną, o ile tylko zastosowanie środków krajowych zapewnia doprowadzenie do sytuacji, jaka miałaby miejsce, gdyby umowa nie zawierała tego abuzywnego postanowienia;

- czy art. 358 § 2 k.c. stanowi szczegółowy przepis dyspozytywny, który znajduje zastosowanie z mocy prawa w miejsce abuzywnej klauzuli kursowej określającej sposób ustalenia kursu franka szwajcarskiego, na potrzeby operacji związanych z indeksowaniem przy wypłacie i przy spłacie kredytu;

- czy rozważając unieważnienie umowy o kredyt indeksowany do waluty obcej na skutek uznania, że postanowienia odsyłające do tabeli kursów (klauzula

kursowa) mają charakter niedozwolony należy mieć na względzie wyłącznie oświadczenie kredytobiorcy, czy badać również, czy określone rozstrzygnięcie prowadzi do zrealizowania celu dyrektywy 93/13;

- czy w przypadku orzeczenia bezskuteczności umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej w oparciu o przepisy o postanowieniach abuzywnych bank pozostaje w opóźnieniu wobec kredytobiorcy co do zwrotu kwot uiszczonych w wykonaniu umowy w okresie przed złożeniem przez kredytobiorcę, po pouczeniu przez sąd, oświadczenia w przedmiocie woli utrzymania w mocy umowy wobec abuzywności postanowień umownych, a w konsekwencji czy dopuszczalne jest naliczanie odsetek za opóźnienie za okres do chwili złożenia przez prawidłowo poinformowanego o skutkach bezskuteczności umowy kredytobiorcę oświadczenia w przedmiocie woli utrzymania umowy w mocy;

- czy w przypadku zasądzenia należności w walucie obcej zasadne jest zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie w płatności zasądzonej kwoty na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w sytuacji, gdy stopa odsetek ustawowych ustalana jest w oparciu o wskaźnik odnoszący się do waluty krajowej i krajowych warunków ekonomicznych.

Ponadto skarżący podał, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 410 w zw. z art. 405 i art. 385 § 1 i 2 k.c. oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13, jak też art. 385¹ § 1 i 2 k.c.

4. W dniu 24 kwietnia 2026 r. doszło do rejestracji zmiany firmy Banku1 na Bank.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji

skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

6. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

7. Skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, iż w sprawie zachodzi powołana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Problematyka podana przez skarżącego nie ma waloru nowości i była już przedmiotem wielu wypowiedzi Sądu Najwyższego oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Stanowczy sprzeciw musi budzić konstrukcja skargi ignorująca aktualne orzecznictwo, w szczególności liczne wypowiedzi Sądu Najwyższego (wyroki: z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 27 lutego 2019 r., II CSK 19/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr B, poz. 20; z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 28 września 2022 r., II CSKP 412/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 54; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 459/22; z 9 grudnia 2022 r., II CSKP 1262/22; z 3 marca 2022 r., II CSKP 520/22; z 23 marca 2022 r., II CSKP 532/22; z 30 czerwca 2022 r., II CSKP 656/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 52; z 30 czerwca 2022 r., II CSKP 676/22; z 10 maja 2022 r., II CSKP 694/22; z 20 maja 2022 r., II CSKP 713/22; z 8 listopada 2022 r., II CSKP 1153/22; z 19 maja 2022 r., II CSKP 1104/22; z 18 sierpnia 2022 r., II CSKP 387/22; z 20 maja 2022 r., II CSKP 403/22; z 23 czerwca 2022 r., II CSKP 487/22; z 26 kwietnia 2022 r., II CSKP 550/22; z 8 listopada 2022 r., II CSKP 674/22; z 26 maja 2022 r., II CSKP 711/22; z 19 maja 2022 r., II CSKP 792/22; z 20 maja 2022 r., II CSKP 796/22; z 24 czerwca 2022 r., II CSKP 10/22; z 30 czerwca 2022 r., II CSKP 883/22;

z 20 maja 2022 r., II CSKP 943/22; z 8 września 2022 r., II CSKP 1094/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 53; z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 875/22; z 7 lutego 2023 r., II CSKP 1334/22; z 22 lutego 2023 r., II CSKP 1442/22; z 8 marca 2023 r. II CSKP 1095/22; z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 722/22; z 8 lutego 2023 r., II CSKP 483/22; z 28 lutego 2023 r., II CSKP 1440/22; z 17 marca 2023 r., II CSKP 924/22; z 12 kwietnia 2023 r., II CSKP 1531/22; z 6 czerwca 2023 r., II CSKP 1159/22; z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 272/22; z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 454/22; z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 1200/22; z 8 lutego 2023 r., II CSKP 978/22; II CSKP 809/22; z 8 marca 2023 r.; z 31 marca 2023 r., II CSKP 1052/22; z 31 marca 2023 r., II CSKP 775/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22; z 23 maja 2023 r., II CSKP 973/22; z 30 maja 2023 r., II CSKP 1536/22; z 29 listopada 2023 r., II CSKP 1461/22; z 18 października 2023 r., II CSKP 1722/22, z 27 marca 2024 r., II CSKP 1258/22, z 13 listopada 2024 r., II CSKP 854/24; z 9 stycznia 2025 r., II CSKP 30/23; z 28 lutego 2025 r., II CSKP 278/23; z 16 maja 2025 r., II CSKP 201/23, i z 10 października 2025 r. II CSKP 471/24).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że określenie wysokości należności obciążającej kredytobiorcę z odwołaniem do tabel kursowych ustalanych jednostronnie przez bank, bez wskazania obiektywnych kryteriów oznaczania kursu waluty jest nietransparentne, pozostawia pole do arbitralnego działania banku i obciąża kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz narusza równorzędność stron umowy kredytu (zob. np. wyroki SN: z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 48; z 13 października 2022 r., II CSKP 864/22, OSNC 2023, nr 5, poz. 50, i z 5 lutego 2025 r., II CSKP 1973/22). Takie postanowienia umowne, kształtując prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, są niedozwolone i nie wiążą konsumenta w świetle art. 385¹ k.c. (zob. np. wyroki SN: z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22; z 27 maja 2022 r., II CSKP 314/22; z 9 września 2022 r., II CSKP 794/22; z 28 października 2022 r., II CSKP 902/22, i z 20 września 2024 r., II CSKP 1094/23). Postanowienia te należy uznać za niedozwolone niezależnie od tego, czy swoboda banku w ustaleniu kursu jest pełna, czy też w jakiś sposób ograniczona, np. w razie wprowadzenia możliwych maksymalnych odchyleń od kursu ustalanego z wykorzystaniem obiektywnych kryteriów (tak np. SN w wyroku:

z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, nr 11, poz. 134; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 30 maja 2023 r., II CSKP 1536/22; z 22 czerwca 2023 r., II CSKP 1484/22; z 23 czerwca 2023 r., II CSKP 1464/22, i z 12 grudnia 2023 r., II CSKP 1549/22).

Za wykluczone uznać trzeba przyjęcie, że istnieje możliwość dokonania – na podstawie art. 65 k.c. – wykładni umowy stron w celu ustalenia zgodnego celu i zamiaru stron co do sposobu ustalania kursu CHF, w szczególności uznanie, iż wolą stron było w rzeczywistości stosowanie innego kursu niż kurs wynikający z tabel jednostronnie określanych przez bank (np. średniego kursu NBP). W wyroku z 18 listopada 2021 r. (C-212/20) TSUE wskazał, że art. 5 i 6 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie temu, by sąd krajowy, który stwierdził nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem w rozumieniu art. 3 ust. 1 tej dyrektywy, dokonał wykładni tego warunku w celu złagodzenia jego nieuczciwego charakteru, nawet jeśli taka wykładnia odpowiadałaby wspólnej woli stron. Nie można bowiem z jednej strony dokonać eliminacji niedozwolonej klauzuli umownej, a z drugiej – dokonywać jej wykładni.

Nie jest również możliwe wypełnienie powstałych w umowie luk po usunięciu z niej abuzywnej klauzuli waloryzacyjnej przez odwołanie się do art. 56, art. 65 czy art. 354 k.c. (zob. wyroki SN: z 18 kwietnia 2023 r., II CSKP 1511/22; z 14 czerwca 2023 r., II CSKP 254/22, i z 4 czerwca 2024 r., II CSKP 1213/22).

Nie budzi również wątpliwości, z uwagi na jednoznaczne brzmienie art. 385¹ § 2 k.c., że konsekwencją uznania danego postanowienia umowy za bezskuteczne jest działająca *ex lege* sankcja bezskuteczności niedozwolonego postanowienia, połączona z zasadą związania stron umową w pozostałym zakresie (zob. np. uchwała SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56). W uchwale składu całej Izby Cywilnej z 25 kwietnia 2024 r. (III CZP 25/22) Sąd Najwyższy doprecyzował, że w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w

obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów (pkt 1). W razie zaś niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie (pkt 2). Zgodnie z art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym uchwała ta ma moc zasady prawnej i wiąże Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie.

Również podniesione przez skarżącego zagadnienie chwili na jaką należy oceniać możliwość dalszego obowiązywania umowy, nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, oceny tego, czy postanowienie umowne jest niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.), dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy (zob. zwłaszcza uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2; wyroki Sądu Najwyższego: z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 1200/22; z 20 czerwca 2023 r., II CSKP 1076/22; z 20 czerwca 2023 r., II CSKP 1476/22; z 9 lutego 2024 r., II CSKP 13/23, i z 28 marca 2024 r., II CSKP 2379/22).

Nie stanowi również istotnego zagadnienia prawnego kwestia wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w przypadku opóźnienia w spełnieniu świadczenia w walucie obcej. Artykuł 481 § 1 k.c. odwołuje się ogólnego terminu „świadczenie pieniężne”. Ani z tego przepisu, ani innych regulacji Kodeksu cywilnego dotyczących odsetek za opóźnienie nie wynika, że przepisy te stosuje się jedynie do świadczeń pieniężnych wyrażonych w walucie polskiej. Taka zawężająca wykładnia art. 481 § 1 k.c. stanowiłaby niczym nieuzasadnione uprzywilejowanie dłużnika ze świadczenia pieniężnego wyrażonego w walucie obcej. Taka wykładnia byłaby też systemowo niespójna z szeroką dopuszczalnością zastrzegania zobowiązań wyrażonych w walucie obcej, zgodnie z art. 358 k.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zagadnienie to nie budzi wątpliwości (postanowienie SN z 28 października 2025 r., I CSK 1473/24), skarżący nie przedstawił natomiast nowych okoliczności, uzasadniających potrzebę dokonania kolejnej analizy.

Także problematyka daty początkowej naliczania odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia przez bank, została już w orzecznictwie dostatecznie wyjaśniona. W wyroku z 15 czerwca 2023 r. (C-520/21) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wywiódł, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż nie stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą konsument ma prawo żądać od instytucji kredytowej rekompensaty wykraczającej poza zwrot miesięcznych rat i kosztów zapłaconych z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty, pod warunkiem poszanowania celów dyrektywy 93/13 i zasady proporcjonalności.

Dodatkowo w postanowieniu z 3 maja 2024 r. (C-348/23) TSUE uznał, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, iż w kontekście stwierdzenia nieważności w całości zawartej z konsumentem przez instytucję bankową umowy kredytu na zakup nieruchomości ze względu na to, że umowa ta zawiera nieuczciwy warunek, bez którego nie może ona dalej obowiązywać, przepisy te stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą skutki prawne wiążące się ze stwierdzeniem nieważności owej umowy w całości są uzależnione od spełnienia przez tego konsumenta warunku zawieszającego, by ów konsument przed sądem krajowym złożył oświadczenie, w drodze którego wskaże, po pierwsze, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy tego warunku, po drugie, że jest świadomy, z jednej strony, iż nieważność wspomnianego warunku pociąga za sobą stwierdzenie nieważności umowy kredytu na zakup nieruchomości, a z drugiej strony – skutków tego stwierdzenia nieważności, oraz po trzecie, że wyraża zgodę na stwierdzenie nieważności tej umowy.

Nie można zatem uznać, że dopiero „upadek” umowy stanowi podstawę do naliczenia odsetek przez konsumenta. Odsetki należą się konsumentowi na zasadach ogólnych (zob. w szczególności wyroki SN: z 30 lipca 2024 r., II CSKP 296/24; z 12 września 2024 r., II CSKP 505/24, i z 30 października 2024 r., II CSKP 237/24; postanowienia SN z 26 listopada 2024 r., I CSK 2826/24, i z 24 stycznia 2025 r., I CSK 1636/24). W konsekwencji wezwanie skierowane do banku o zwrot

uiszczonych na jego rzecz rat z powołaniem się na nieważność umowy lub abuzywność postanowień umownych spełnia wymagania wezwania, o którym mowa w art. 455 k.c. Stąd też wezwanie kredytobiorcy skierowane do banku warunkuje wymagalność roszczeń konsumenta o zwrot świadczeń, które spełnił, a tym samym możliwość żądania przez niego odsetek za opóźnienie (wyrok SN z 20 września 2024 r., II CSKP 1094/23).

Mając na względzie powyższe rozważania, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że zaprezentowane w skardze kasacyjnej problemy prawne były już dostatecznie wyjaśniane w orzecznictwie. W związku z tym przedstawione w skardze kasacyjnej zagadnienia prawne nie mają waloru nowości i nie są zagadnieniami istotnymi, których wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju prawa.

8. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, i z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Skarżący nie sprostął powyższym wymogom, ponieważ nie wykazał potrzeby wykładni art. 385¹ § 1 i 2 k.c. oraz art. 410 k.c. w zw. z art. 405 i art. 385 § 1 i 2 k.c. oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 z uwagi na rozbieżności w orzecznictwie wywołane wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 czerwca 2025 r., C-396/24.

Podane przez skarżącego wątpliwości zostały już wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyroki z 5 września 2025 r., II CSKP 550/24, oraz z 18 września 2025 r., II CSKP 6/25).

We wskazanych orzeczeniach Sąd Najwyższy podał, że po wydaniu wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, w przestrzeni publicznej został wyrażony pogląd, jakoby TSUE odrzucił stosowanie teorii dwóch kondykcji i za właściwą uznał teorię salda także w sprawach, w których roszczenia o zwrot świadczenia dochodzi konsument.

Sąd Najwyższy wyjaśnił jednak, że wydanie przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyroku z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, nie mogło mieć bezpośredniego wpływu na związanie uchwaloną zasadą prawną zawartą w uchwale składu całej Izby Cywilnej z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22. Wskazany wyrok został wydany na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: „TFUE”), zgodnie z którym Trybunał jest właściwy m.in. do orzekania w trybie prejudycjalnym o wykładni aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii Europejskiej, co w tym przypadku oznaczało wykładnię dyrektywy 93/13. Zgodnie z art. 91 ust. 3 Konstytucji, jeżeli wynika to z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy konstytuującej organizację międzynarodową, prawo przez nią stanowione jest stosowane bezpośrednio, mając pierwszeństwo w przypadku kolizji z ustawami. Reguła ta odnosi się także do tzw. prawa wtórnego Unii Europejskiej, jednak nie obejmuje dyrektyw, które zgodnie z art. 288 akapit 3 TFUE wiążą i są skierowane do państw członkowskich w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiając organom krajowym swobodę wyboru formy i środków. Oznacza to, że dyrektywy, w tym dyrektywa 93/13, której interpretacji dokonał Trybunał w wyroku z 19 czerwca 2025 r., nie stanowią bezpośrednio ani źródła uregulowania zasad proceduralnych, którymi powinny kierować się sądy krajowe, ani źródła regulacji stosunku prawnego stron. W związku z tym z interpretowanej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej dyrektywy nie wynikają żadne normy prawne, które mogłyby mieć pierwszeństwo przed normami prawa polskiego. Na podstawie art. 87 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym następuje stan związania uchwałą składu całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22.

Ponadto, z motywów, którymi kierował się Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, odrzucając teorię dwóch kondykcji w przypadku dochodzenia zwrotu nienależnego świadczenia przez bank, można wywieść, że w razie stwierdzenia nieuczciwego charakteru umowy sąd powinien upewnić się, że wydawane przez niego orzeczenie zniechęci przedsiębiorcę do wprowadzania nieuczciwych warunków w umowach oferowanych konsumentom, a jeżeli umowa nie może obowiązywać po usunięciu z niej nieuczciwych warunków, sąd powinien podjąć niezbędne środki dla ochrony konsumenta przed szczególnie szkodliwymi konsekwencjami. Zastosowanie aksjologii leżącej u podstaw wyroku Trybunału do sytuacji, w której roszczenie o zwrot świadczenia dochodzone jest przez konsumenta, prowadzi do wniosku, że to przyjęcie teorii dwóch kondykcji jest rozwiązaniem właściwszym, gdyż wywiera pożądaną skutek prewencyjny i lepiej zabezpiecza interesy konsumenta. Teoria ta niewątpliwie ułatwia konsumentowi realizację jego własnego roszczenia i pozostawia mu do wyboru więcej opcji ochrony swoich praw. Konsument może bowiem dochodzić zwrotu całego spełnionego świadczenia albo podjąć decyzję o potrąceniu roszczenia o zwrot z roszczeniem banku, jeżeli uzna tę opcję za korzystniejszą dla siebie.

W konsekwencji Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zastosowanie teorii dwóch kondykcji nie stoi w sprzeczności z art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 przy uwzględnieniu jego interpretacji przyjętej w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 czerwca 2025 r.

Wątpliwości przedstawione przez stronę pozwaną zostały już więc wyjaśnione w orzecznictwie i nie zachodzi potrzeba ponownej wypowiedzi Sądu Najwyższego.

Natomiast sformułowana w skardze kasacyjnej argumentacja dotycząca potrzeby wykładni art. 385¹ § 1 i 2 k.c. pozostaje w oderwaniu od przedstawionego wyżej dorobku orzeczniczego i stanowi jedynie przedstawianie własnej oceny zagadnienia przez skarżącego. Pozwala to przyjąć, że stronie pozwanej nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego wyroku kontroli kasacyjnej.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 *a contrario* k.p.c.).

10. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3, art. 99 k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Natomiast rozstrzygnięcie o zwrocie części opłaty uiszczonej od skargi kasacyjnej w związku z nieprzyjęciem jej do rozpoznania uzasadnia art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. b w zw. z art. 80 ust. 1 i art. 80a u.k.s.c.

(K.W.)

[SOP]